
Voortoets Natuurbeschermingswet Bestemmingsplan buitengebied Waalwijk

Voortoets Natuurbeschermingswet '98

9 maart 2009

Verantwoording

Titel	Voortoets Natuurbeschermingswet Bestemmingsplan buitengebied Waalwijk
Opdrachtgever	Croonen Adviseurs
Projectleider	Niels Bronsgeest
Auteur(s)	Jacinta Hack
Projectnummer	4600486
Aantal pagina's	26 (exclusief bijlagen)
Datum	9 maart 2009
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Vestiging Eindhoven
Dr. Holtropaan 5
Postbus 1680
5602 BR Eindhoven
Telefoon (040) 232 55 50
Fax (040) 232 55 75

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.

De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 De voortoets	7
1.3 Natuurbeschermingswetgeving	8
1.3.1 Natura2000-gebied "De Langstraat"	9
1.3.2 Natura2000-gebied "De Loonse en Drunense duinen"	9
1.4 Onderzoeksmethode	9
1.5 Belangrijke uitgangspunten	9
2 Huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen	11
2.1 Huidige situatie	11
2.2 Toekomstige ontwikkelingen	13
3 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998	15
3.1 Werkwijze	15
3.2 Natura2000-gebied 'De Langstraat'	16
3.3 Huidige staat en knelpunten instandhoudingsdoelen	17
3.3.1 Habitattypen	17
3.3.2 Habitatrichtlijnsoorten	19
3.4 Toetsing effecten	19
3.4.1 Mogelijke effecten per ontwikkelingsfunctie	20
4 Conclusies en aanbevelingen	23
4.1 Natuurbeschermingswet 1998	23
4.2 Aanbevelingen	23
5 Literatuur	25

Bijlage(n)

1. Overzichtskaart gemeente Waalwijk en beschermde gebieden
2. Toelichting natuurbeschermingswetgeving
3. Instandhoudingdoelen Natura 2000

1 Inleiding

Dit rapport bevat een toetsing (in de vorm van een voortoets) van de beoogde ontwikkeling op de vigerende en relevante natuurbeschermingswetgeving. Onderstaand inleidend hoofdstuk bevat (elementaire) informatie over de ontwikkeling in relatie tot de natuurbeschermingswetgeving en de wijze waarop hieraan is getoetst.

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Waalwijk is voornemens de komende jaren een aantal bestemmingsplannen te actualiseren. Voor het buitengebied vigeren momenteel meerdere bestemmingsplannen. De gemeente wil deze bestemmingsplannen actualiseren en onderbrengen in één plan "bestemmingsplan buitengebied". Een combinatie van Croonen Adviseurs en Tauw gaat het nieuwe bestemmingsplan buitengebied opstellen. Daarnaast wordt een bijbehorende PlanMER opgesteld door deze combinatie.

Een van de onderdelen van de PlanMER is om te toetsen of de ontwikkelingen binnen het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten hebben op de beschermde natuurwaarden. Deze natuurwaarden zijn in 2006 getoetst door adviesbureau Mertens en verwerkt in het rapport 'Natuurwaarden in het bestemmingsplan buitengebied, gemeente Waalwijk'. In 2006 is een Quicksan natuurbeschermingswet buitengebied Waalwijk uitgevoerd door Croonen Adviseurs. De conclusie van deze quickscan was dat een groot aantal mogelijke verstoringen relevant is voor de habitats en soorten waarvoor het Habitatrichtlijngebied "De Langstraat" is aangewezen. Uit deze globale beoordeling blijkt dat deze verstoringen niet significant van aard zijn als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het toekomstige bestemmingsplan buitengebied.

Omdat nieuwe ontwikkelingen van het toekomstige bestemmingsplan buitengebied Waalwijk nog niet eerder zijn beoordeeld in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is Tauw gevraagd een voortoets uit te voeren.

1.2 De voortoets

Ter voorbereiding op het nieuwe bestemmingsplan heeft de gemeente een beleidsnotitie buitengebied vastgesteld. Gezien de hierin opgenomen ontwikkelingen voor het buitengebied is het noodzakelijk deze ontwikkelingen te toetsen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zodat met zekerheid verstoring op het Natura2000-gebied uit te sluiten.

In deze toets (een zogenaamde voortoets) wordt getoetst of de ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op de door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden grenzend aan het plangebied.

Dit rapport geeft antwoord op de vraag:

- Dient er ter onderbouwing van het bestemmingsplan buitengebied Waalwijk een verstorings- en verslechteringstoets dan wel een passende beoordeling te worden uitgevoerd?

Een voortoets kan drie mogelijke uitkomsten opleveren:

- Negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten. Verder toetsing is niet nodig
- Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten, maar leiden niet tot een significante aantasting van de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In overleg met de provincie wordt besloten of een "verslechtings- en verstoringstoets" dient te worden uitgevoerd
- De ontwikkeling leidt tot negatieve effecten welke kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval is het noodzakelijk een 'passende beoordeling' uit te voeren

1.3 Natuurbeschermingswetgeving

De huidige natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

- Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk
- Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk
- De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als Ecologische Hoofdstructuur vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen

In 2006 is door Bureau Mertens een natuurtoets uitgevoerd waarin de soortenbescherming (Flora- en faunawet), de Ecologische Hoofdstructuur en de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998) is getoetst. Een aantal ontwikkelingen uit de Beleidsnotitie Buitengebied zijn nog niet eerder beoordeeld aan de Natuurbeschermingswet 1998.

De ontwikkelingen die nog niet eerder zijn getoetst zijn enkel van belang voor het Natura 2000-gebied. De toetsing vindt plaats in de vorm van een voortoets en wordt door Tauw uitgevoerd.

In deze voortoets is daarom uitsluitend toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde. Een korte beschrijving met betrekking tot Natuurbeschermingswet is opgenomen in bijlage 2.

De planlocatie is gelegen in de provincie Noord-Brabant en binnen de gemeentegrenzen van gemeente Waalwijk. In de omgeving van het plangebied komen twee Natura2000-gebieden voor.

1.3.1 Natura2000-gebied "De Langstraat"

Natura2000-gebied "De Langstraat" grenst ten noorden en zuiden aan het plangebied. Dit gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

1.3.2 Natura2000-gebied "De Loonse en Drunense duinen"

Ten zuiden net buiten het plangebied ligt het Natura2000-gebied "De Loonse en Drunense duinen". Het punt waar het Natura2000-gebied grenst aan het buitengebied van Waalwijk gaat worden ingericht als Natte Ecologische Verbindingszone. Deze Ecologische Verbindingszone ligt langs het Drongelens kanaal en vormt de verbinding tussen de Bergsche Maas en De Loonse en Drunense duinen. Gezien de zeer beperkte ontwikkelingen (zie paragraaf 2.2) binnen het nieuwe bestemmingsplan buitengebied en de ligging van dit Natura2000-gebied ten opzichte van het plangebied en de toekomstige aanleg van een natte Ecologische Verbindingszone worden negatieve effecten op dit gebied uitgesloten. Dit gebied wordt verder in dit rapport niet meer behandeld. Zie bijlage 1 voor de ligging van het plangebied en de beschermde natuurgebieden.

1.4 Onderzoeksmethode

In deze voortoets worden de kwalificerende soorten en habitats voor het Habitatrichtlijngebied "De Langstraat" benoemd. Dit gebeurt uitsluitend op basis van informatie op de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voorts worden de beoogde ontwikkelingen globaal omschreven voor wat betreft mogelijke effecten op deze natuurwaarden. Het rapport besluit met enkele conclusies ten aanzien van mogelijke significantie van eventuele negatieve effecten en de mogelijke vergunningplicht.

1.5 Belangrijke uitgangspunten

Deze voortoets kan als basis dienen voor overleg met het bevoegde gezag voor de beoordeling van een mogelijke vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, het beheerplan en de planMER Natte natuurel.

Indien vergunning voor de Natuurbeschermingswet vereist is, kan de voortoets mogelijk voldoen als basis voor de vergunningaanvraag.

Het is niet uit te sluiten dat voor de vergunningsaanvraag een uitgebreidere rapportage moet worden opgesteld over de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling op het Habitatrichtlijngebied.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

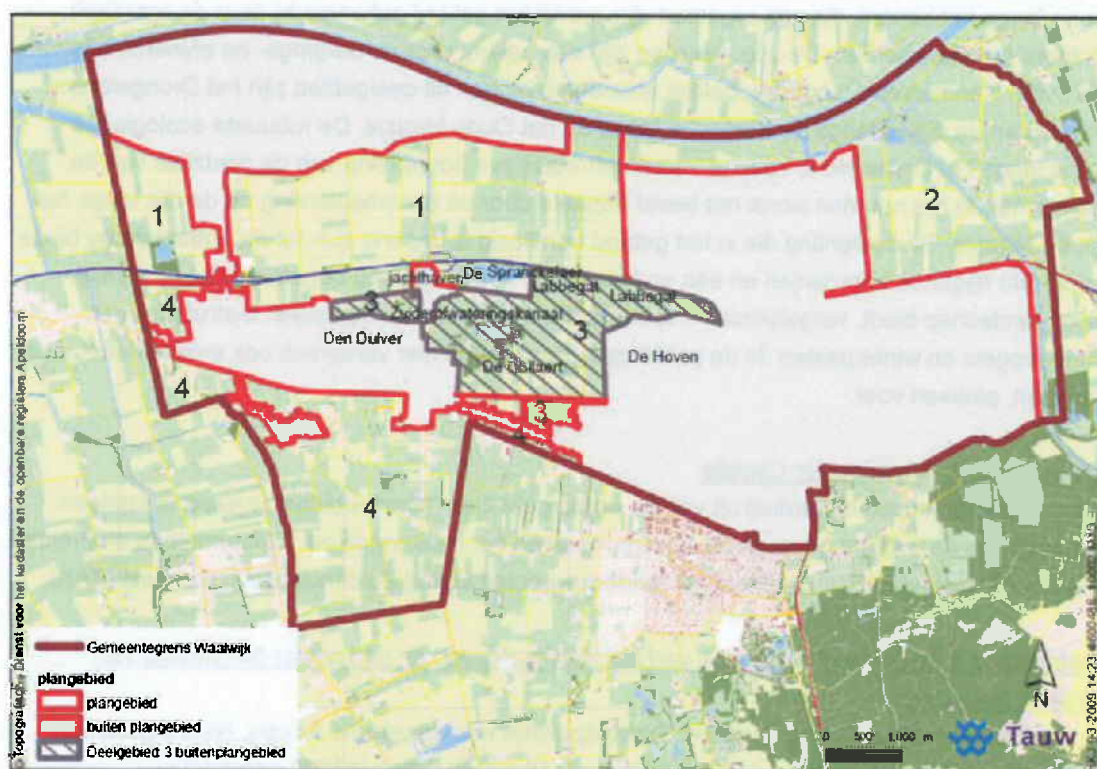
De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is van oordeel dat de in de aanvrage bedoelde maatregelen noodzakelijk zijn om de in de aanvrage bedoelde doelstellingen te bereiken.

2 Huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie van het gebied en de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden binnen het nieuwe bestemmingplan buitengebied Waalwijk.

2.1 Huidige situatie

Het buitengebied van gemeente Waalwijk is in verschillende deelgebieden ingedeeld. In figuur 2.1 is deze indeling weergegeven. Het Natura 2000-gebied 'De Langstraat' is gelegen in deelgebied 3 (gearceerd). Van deelgebied 3 is in afwijking van de Beleidsnota buitengebied Waalwijk besloten dit gebied grotendeels buiten het nieuwe bestemmingsplan te laten vallen. Dit gedeelte is in figuur 2.1 gearceerd aangegeven.

Figuur 2.1 Overzicht grenzen buitengebied gemeente Waalwijk met weergave deelgebieden

Deelgebied 1: polders ten noorden van de A59 / Waspikse Dijk, westelijk van Waalwijk

Dit deelgebied omvat het noordelijk deel van het buitengebied, vanaf de A59 en Waspikse Dijk tot aan het Oude Maasje. Het gebied bestaat overwegend uit agrarische polders. Een kenmerkend landschappelijk element is recreatie terrein De Spranckelaer. Echte natuurterreinen komen in dit gebied niet voor. De massa's worden gevormd door losstaande boerderijen met erfbeplanting, boomgaarden en agrarische bedrijven.

Het zeer open rivierlandschap in combinatie met de grondgebonden landbouw en het huidige watersysteem maken dat dit gebied geschikt voor weldevogels en 'wintergasten' zoals ganzen. De poldergebieden, waar sprake is van (rivier)kwel, hebben over het algemeen een ruime drooglegging.

Deelgebied 2: het gebied ten noordoosten van Waalwijk

Dit deelgebied omvat het buitengebied ten noorden en ten oosten van de stad Waalwijk.

Met uitzondering van een deel van de Gansooiense Uiterwaard en het zuidelijke gedeelte van de zone langs het kanaal, die natuurgebied zijn, wordt het gebied gekenmerkt door de agrarisch polders en uiterwaarden. De uiterwaarden zijn van belang voor de bergings- en afvoerfunctie van de rivier. Kenmerkend landschappelijke elementen binnen dit deelgebied zijn het Drongelens Kanaal en de dijken langs de Bergsche Maas en het Oude Maasje. De robuuste ecologische zone langs het Drunensche Loopke vormt een massieve begrenzing van de oostzijde van de gemeente. In het noorden wordt het beeld bepaald door de boombeplanting op de dijk langs het Oude Maasje. De beplanting die in het gebied aanwezig is beperkt zich tot de erfbeplanting bij de verspreid liggende boerderijen en een enkele bomenrij die een weg begeleidt. Het plaatselijk open landschap biedt, vergelijkbaar met deelgebied 1, ook in het algemeen leefruimte voor weidevogels en wintergasten. In de poldergebieden komen hier verspreid ook enkele natte, lager gelegen, plekken voor.

Deelgebied 3: binnenpolder Capelle

Dit deelgebied maakt onderdeel uit van de poldergebieden (binnenpolders) tussen Waspik en Waalwijk op de overgang tussen de zandgronden en het rivierengebied. Kenmerkende elementen binnen dit deelgebied zijn, behalve het landbouwgebied en het Zuiderafwateringskanaal (ZAK).

Deelgebied 4: het gebied ten zuiden van het Halvezolenpad en een polder ten westen van Waspik Beneden

In dit deelgebied heeft het grondgebruik hoofdzakelijk een agrarische functie. Natuurgebieden ontbreken, met uitzondering van het Eendennest (onderdeel Natura2000-gebied "De Langstraat"). Tussen het Halvezolenpad en de lijn Waspik - Kaatsheuvel (Engelseweg / Hoge Akkerweg) komen diverse bebouwingsconcentraties voor (kernen en lintbebouwingen) en plaatselijk ook landschapselementen waardoor het landschap een besloten karakter krijgt.

Wegen worden door boombeplantingen gemarkeerd. Ten zuiden van die lijn is het gebied veel opener en grootschaliger met nauwelijks bebouwing en beplanting (polder Beoosten). De polder direct ten westen van Waspik-Boven / zuid is in hydrologisch opzicht vergelijkbaar met de kwelgebieden van deelgebied 3. De overige polders liggen hydrologisch gezien op de overgang van kwel naar intermediair gebied en zijn over het algemeen / in verhouding droger.

2.2 Toekomstige ontwikkelingen

Gemeente Waalwijk is voornemens een nieuw bestemmingsplan buitengebied op te stellen. Dit bestemmingsplan zal een consoliderend karakter hebben. Dit betekent dat binnen de deelgebieden de huidige situatie gehandhaafd blijft.

Voor het nieuwe bestemmingsplan heeft de gemeente gebiedsbestemmingen voor het buitengebied bepaald.

De volgende gebiedsaccenten worden onderscheiden:

- Natuur
- Agrarisch gebied met natuurwaarden
- Agrarisch gebied met landschaps- en natuurwaarden
- Agrarisch gebied met landschapswaarden
- Agrarisch gebied

Binnen het gebied vinden verschillende functies plaats. Aan de hand van de gebiedsaccenten zijn per functie voor het nieuwe bestemmingsplan opgesteld. Per functie is beschreven wat de toekomstige ontwikkelingen zijn.

Agrarische bedrijven

Landbouw is één van de belangrijkste sociale en economische dragers voor het toekomstige buitengebied van Waalwijk. Er wordt onderscheid gemaakt in de bedrijfssoorten: grondgebonden agrarische bedrijven, agrarische paardenhouderij, intensieve veehouderij, glastuinbouwbedrijf en overig niet- grondgebonden agrarische bedrijven. Over het algemeen geldt voor grondgebonden bedrijven en paardenhouderijen dat er voldoende ontwikkelingsruimte is maar tegelijkertijd aantasting van landschaps-, natuur- en cultuurhistorische waarden voorkomen moeten worden. Voor de bestaande intensieve veehouderijbedrijven wordt het principe bouwvlak op maat toegepast. Het bestaande erf is het uitgangspunt om het principe 'bouwvlak op maat' toe te passen en vormt daarmee in de meeste gevallen ook het uitgangspunt voor het toe te kennen bouwvlak. Door efficiënt ruimtegebruik kan binnen het erf in de meeste gevallen tot een uitbreiding van het bebouwd oppervlak gekomen worden van circa 15 %. Indien dit echter in redelijkheid niet mogelijk is binnen het bouwvlak op maat vanwege de huidige inrichting of vormgeving van het bestaande erf kan daarvoor via een wijzigingsbevoegdheid éénmalig voor dierenwelzijn het bouwvlak aangepast worden.

Daarbij mag geen milieuhygiënische belemmering voor andere aanwezige bedrijven of milieugevoelige functies ontstaan (bv. geurhinder, ammoniak). Verdere uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven is alleen mogelijk op zogenaamde 'duurzame locaties'. Op basis van een uitgevoerde quickscan blijkt dat er in de gemeente Waalwijk slechts enkele potentiële duurzame locaties gelegen zijn [Croonen Adviseurs, 2007]. Gezien de doelstellingen van het provinciaal beleid, met name Gebiedsplan Wijde Biesbosch, en de nadere zorgvuldige afweging welke voor duurzame locaties gemaakt moet worden, is formuleren van algemeen beleid niet mogelijk. Daarom wordt in het bestemmingsplan buitengebied Waalwijk geen ontwikkelingsmogelijkheid voor duurzame locaties opgenomen.

Wonen

Wonen moet zoveel mogelijk in woonwijken worden geconcentreerd. Nieuwe burgerwoningen in het buitengebied zijn niet toegestaan. Voor bestaande woningen geldt dat deze maar beperkt mogen uitbreiden. De omvang van het bestemmingsvlak is maximaal 1250 m², tenzij de bestaande situatie op grond van de geldende bestemmingsplannen groter is.

Natuur

Binnen de gemeente grenzen worden verschillende Ecologische Verbindingszones (Natte natuurparels) ontwikkeld. Het belangrijkste is de verbindingzone langs de uiterwaarden van het Oude Maasje via het afwateringskanaal ten oosten van Waalwijk richting het Natura2000-gebied "Loonse- en Drunense Duinen". Deze Natte natuurparels liggen buiten de grenzen van het plangebied en vallen niet binnen het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Recreatie

Recreatie in het buitengebied van Waalwijk levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en de verbreding van de landbouw. Het hele buitengebied van Waalwijk is geschikt voor extensieve recreatie doeleinden.

3 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag: In welke mate vindt aantasting plaats van de instandhoudingsdoelen behorend bij Natura2000-gebieden zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998.

3.1 Werkwijze

Natura2000-gebieden (bestaande uit Vogel- of Habitatrichtlijngebieden) en Natuurmonumenten worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Bij ontwikkelingen binnen de beschermde gebieden volgens de Natuurbeschermingswet 1998, kunnen negatieve effecten optreden. Ook kunnen effecten optreden wanneer een ontwikkeling in de omgeving van een beschermd gebied plaats vindt en het daarbij beïnvloedt. Daarnaast is het ook mogelijk dat gebieden, die een belangrijke relatie hebben met een beschermd gebied, beïnvloed worden en zo indirect een effect hebben op het beschermde gebied.

In bijlage 1 is te zien dat het plangebied grenst aan het Habitatrichtlijngebied 'De Langstraat'. Een negatief effect op kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied kan daardoor niet op voorhand worden uitgesloten.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag of het optreden van negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten (een zogenaamde *Voortoets*). Hiertoe is beschreven voor welke soorten en habitattypen het Natura2000-gebied een bijzondere waarde heeft, wat de instandhoudingdoelstellingen van het Natura2000-gebied zijn en wat de relatie tussen het plangebied en het Natura2000-gebied is. Op basis van de bij Tauw aanwezige expertise en beschikbare literatuur wordt een uitspraak gedaan of het optreden van significant negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten. Is er zeker geen sprake van negatieve effecten op het Natura2000-gebied, dan is er geen vergunning nodig.

Wanneer uit de Voortoets blijkt dat mogelijke effecten op de instandhoudingdoelen niet zijn uit te sluiten, dan is er een zogenaamde '*Verslechterings- en verstoringsstoets*' noodzakelijk gevolgd door een vergunningprocedure. Uit deze toetsing dient te blijken of de mogelijke effecten al dan niet *significant negatief* zijn (waarbij 'significant' in dit geval betekend dat één of meer van de instandhoudingdoelen geschaad of belemmerd wordt). Wanneer uit de Voortoets blijkt dat er sprake is van negatieve effecten én deze *mogelijk significant negatief* zijn, dan is er een zogenaamde '*Passende beoordeling*' noodzakelijk, gevolgd door een vergunningprocedure.

Een nadere beschrijving van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in bijlage 2.

3.2 Natura2000-gebied 'De Langstraat'

Gebiedsbeschrijving

De Langstraat bij Sprang-Capelle heeft een oppervlakte van 529 hectare. Dit gebied valt volledig binnen de grenzen van gemeente Waalwijk. De Langstraat bestaat uit een aantal natuurterreinen op de grens van de zandgronden, het rivierengebied en zeekleigronden. De verschillende natuurterreinen zijn het Labbegat, de Dullaert, de Dulver en de Hoven. Er zijn gradiënten aanwezig van zand naar veen, van basenarme lokale kwel naar basenrijke regionale kwel. In het gebied is vroeger veen ontgonnen waardoor een slagenlandschap met zeer smalle en lange graslanden begrensd worden door elzenhagen. Het gebied bestaat uit sloten, trilvenen, schrale, soortenrijke graslanden, zeggenmoerassen en plaatselijk vochtige heide. In petgaten komen uiteenlopende verlandingsstadia voor. In het verleden traden inundaties op, waardoor nu nog wielen aanwezig zijn in het gebied. In de Dulver ligt een eendenkooi.

Kwalificerende soorten

Het Natura2000-gebied 'De Langstraat' is aangewezen als Natura2000-gebied vanwege de aanwezigheid van de onderstaande kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten. De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn beschreven in instandhoudingdoelen en zijn opgenomen in bijlage 3. In tabel 2.1 is een overzicht met de kwalificerende habitattypen en soorten opgenomen.

Tabel 3.1 Overzicht kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten
H3130 Zwakgebufferde vennen	H1145 Grote modderkruiper
H3140 Kranswierwateren	H1149 Kleine modderkruiper
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	
H6410 Blauwgraslanden	
H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	
H7140 Overgangs- en trilveen	
H7210 Galigaanmoerassen	
H7230 Kalkmoerassen	

Instandhoudingdoelen

Naast algemene voor Natura2000-gebieden geldende doelen, zijn voor De Langstraat ook gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de kwalificerende habitattypen en soorten beschreven in zogenaamde instandhoudingdoelen.

De instandhoudingdoelen zijn opgenomen in bijlage 3.

3.3 Huidige staat en knelpunten instandhoudingsdoelen

3.3.1 Habitattypen

KIWA Water Research heeft in 2007 een knelpunten- en kansenanalyse voor het Natura2000-gebied opgesteld. In dit rapport staat ook de status en het voorkomen van de habitattypen beschreven. Dit rapport is gebruikt als ondersteuning bij verdere uitwerkingen van de habitattypen.

H3130 Zwakgebufferde vennen (Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorellefalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*)

Dit habitat type komt matig ontwikkeld voor, in een aantal gegraven petgaten in het deelgebied De Dulver. Dit habitatype heeft goede ontwikkelingsmogelijkheden in de overgang van zand naar veengronden. Het habitatype heeft als doel: behoud oppervlakte en kwaliteit. Het habitatype is gevoelig voor oppervlakteverlies, versnippering, verzuring, vermesting, verontreiniging, optische verstoring, en verstoring door mechanische effecten en is zeer gevoelig voor verzilting en verdroging.

H3140 Kranswierwateren (Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. Vegetaties)

Dit habitatype is een van de belangrijkste Natura2000-gebieden en komt voor in de sloten en nieuwe petgaten waar kwel aanwezig is in deelgebied de Dullaert. Het habitatype is goed ontwikkeld met een aanzienlijk areaal. Het doel van dit type is behoud oppervlakte en kwaliteit. De perspectieven voor het behoud van dit doel zijn goed. Dit habitatype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, verdroging, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition*)

Het habitatype komt voor in de vorm van krabbenscheerbegroeiingen in diverse sloten en petgaten en sloten en petgaten met kwelinvloed. Dit type heeft tot doel behoud oppervlakte en kwaliteit. Dit type is goed ontwikkeld en de perspectieven voor het behoud van het doel zijn goed. Dit habitatype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, verzilting, verdroging, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H6410 Blauwgrasland (Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*))

In het deelgebied Labbegat komen vormen van blauwgrasland voor. Vanaf begin jaren 90 zijn in dit gebied diverse percelen afgegraven waardoor de vegetatie in deze delen nog in ontwikkeling is. In de Dulver komen blauwgraslandrestanten voor.

Deze zijn door verdroging en verzuring verarmd. Dit habitatype heeft als doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit. Momenteel komt dit habitatype slechts op zeer geringe oppervlakte goed ontwikkeld voor. Door de afgraving van de percelen in Labbegat zijn er perspectieven voor betere ontwikkeling van het habitatype. Echter voor herstel van de kwaliteit en uitbreiding oppervlak is herstel van de hydrologiehuishouding nodig. Dit habitatype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, vernatting, verdroging, verandering overstromingsfrequentie, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*))

Door het voorkomen van de Grote pimpernel in het plangebied is dit habitatype pas later toegevoegd aan de instandhoudingsdoelstellingen. Dit habitatype heeft als doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaarthooilanden, grote vossenstaart (subtype B). Dit type is zeer karakteristiek voor de omgeving van Waalwijk en komt voor als zogenaamde weidekervelhooilanden. Dit type is slechts zeer beperkt aanwezig, maar er zijn mogelijkheden voor herstellen en ontwikkelen. Dit habitatype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, vernatting, verdroging, verandering overstromingsfrequentie, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H7140 Overgangs-en trilveen

In het zuidelijke deel van Labbegat hebben zich na inrichtingsmaatregelen vegetaties ontwikkeld met kenmerkende soorten voor dit habitatype. Daarnaast komen in de sloten in de Hoven verlandingen van Ronde zeggen en andere kenmerkende soorten voor. Mogelijk komen er meer gebieden voor die vallen onder dit habitatype.

Het gebied heeft tot doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen (subtype A) en overgangs- en trilvenen, veenmosrietlanden (subtype B). Er zijn goede kansen voor uitbreiding en verbetering van de kwaliteit voor beide subtypen. Dit habitatype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, verdroging, verandering overstromingsfrequentie, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H7210 Galigaanmoerassen (Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*)

Dit habitattype komt over een geringe oppervlakte voor langs de slootranden in het gebied (voornamelijk Labbeget). Er liggen kan voor uitbreiding van het oppervlak. Voor verbetering van de kwaliteit is voedselarm, basenrijk grond- en oppervlaktewater in de wortelzone nodig. Het doel van dit habitattype is behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Dit habitattype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, verdroging, verandering overstromingsfrequentie, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

H7230 Kalkmoerassen (Alkalisch laagveen)

Het noordelijke deel van het Labbeget heeft de grootste populatie van de Gele zegge in Nederland. De soort is aanwezig in vegetaties die overgangen vormen tussen Blauwgrasland en wat drogere Vossenstaartgraslanden. In dit gebied zijn vervolgens ook Moeraswespenorchis en Moeraskartelblad aanwezig. Het habitat type heeft tot doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit. Uitbreiding van oppervlakte lijkt mogelijk op de goede kalkrijke bodems ten noorden van de Winterdijk. Er zijn potenties voor een sterke uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van dit habitattype. Dit habitattype is gevoelig voor de factoren oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verzuring, vermesting, verzilting, verdroging, verandering overstromingsfrequentie, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

3.3.2 Habitatrichtlijnsoorten

H1145 Grote modderkruiper en H1149 Kleine modderkruiper

Zowel de Grote als de Kleine modderkruiper geeft de voorkeur aan stilstaand en langzaam stromend water. Hierbij wordt de Grote modderkruiper meestal waargenomen in sloten, vennen, poelen, moerassen en riviermeanders en de Kleine modderkruiper wordt waargenomen in (polder)sloten, greppels, beken, kanalen en oevers van meren en plassen. Het buitengebied van Waalwijk is zeer geschikt voor deze soorten. Doel is omvang en kwaliteit van het leefgebied voor de populatie te behouden. Beide soorten zijn gevoelig voor de volgende factoren: oppervlakteverlies, versnippering, vermesting, verzilting, verontreiniging, verdroging, verandering stroomsnelheid, verandering overstromingsfrequentie, verandering dynamiek substraat.

3.4 Toetsing effecten

De toetsing van de mogelijke effecten van de beoogde ingreep is gekoppeld aan de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied die in paragraaf 3.3.1 zijn besproken. In onderstaande subparagrafen staat per categorie de relatie met de ontwikkeling beschreven.

3.4.1 Mogelijke effecten per ontwikkelingsfunctie

Agrarische bedrijven

Met betrekking tot de landbouw is het uitgangspunt dat in het plangebied waar activiteiten tot depositietoename kunnen leiden op Natura2000-gebieden geen uitbreiding boven de bestaande vergunde ruimte op bedrijfsniveau (lees: de afgegeven vergunningen) of nieuwsvestiging van (intensieve) agrarische bedrijven kan worden toegestaan. In de gemeente Waalwijk is het achtergrondniveau dusdanig hoog dat het niet wenselijk is dat er een verhoging ontstaat. De kritische depositiewaarde voor gebieden binnen de gemeente ligt tussen de 1400 en 2400 mol N per hectare per jaar. De kritische depositie depositiewaarde van het Natura2000-gebied "De Langstraat" is 1129 mol N per hectare per jaar. Het achtergrondniveau ligt echter lokaal al op circa 3700 mol N per hectare per jaar.

In het Natura2000-gebied komen soorten voor die gevoelig zijn voor verzuring en vermisting. Verzuring van bodem en water en vermisting van de bodem is een gevolg van uitstoot (emissie) van vervuilende gassen van onder andere ammoniak (NH_3).

De werkelijke depositie in het buitengebied van Waalwijk is hoger dan de kritische depositiewaarde binnen de gemeente. De agrarische bedrijven mogen via de milieuvergunning enkel activiteiten uitbreiden, als die niet tot gevolg hebben dat de ammoniakdepositie een negatief effect heeft op het Natura2000-gebied. Zolang deze norm blijft gehandhaafd, zal de ammoniakdepositie geen toename van negatieve effecten op het Natura2000-gebied hebben.

Naast de effecten van ammoniak kan ook de door de landbouw onttrekking van water en waterpeilbeheer zorgen voor negatieve effecten binnen het Natura2000-gebied. Voornamelijk in de Binnenpolder van Capelle is sprake van verdroging. De grond- en oppervlaktewaterstand en waterkwaliteit voldoen niet aan de eisen van de natuurdoeltypen in het Natura2000-gebied. De waterstanden zijn veelal te laag en de kwaliteit is, door afname van kwel uit de diepere grondwaterlagen, veranderd van samenstelling. Dit vindt overigens mede plaats door oorzaken buiten het gebied. De habitattypen die in het gebied "De Langstraat" voorkomen zijn voornamelijk habitatten die afhankelijk zijn van kwelwater. Door water in het gebied zelf en de gebieden rondom het beschermde gebied te onttrekken zal het gebied verdrogen en zullen er habitatten uit het gebied verdwijnen.

Het grondwater in dit gebied wordt beïnvloed door de landbouw. De algemene grondwateronttrekkingen in Noord-Brabant hebben effect op het de grondwaterstanden in "De Langstraat", maar geen effect op het kwel in het gebied [bron: wateratlas provincie Noord-Brabant]. Voornamelijk ten zuiden van het plangebied liggen de hoger gelegen zandgronden die water infiltreren.

Vanuit deze infiltratiegebieden stroomt grondwater richting de kwelgebieden. Door de tijd heen zijn de stijghoogte in het gebied verlaagd. Om te voorkomen dat het hele gebied verdroogd mogen de grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen in de omgeving van de beschermde natuurgebieden niet meer dalen [Cools, et al., 2006]. Volgens de Beleidsnotitie buitengebied gemeente Waalwijk wordt niets geregeld over peilverlagingen, omdat dit de taak is van het Waterschap. Er van uitgaande dat de grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen gehandhaafd blijven zijn er geen negatieve effecten op het natuurgebied te verwachten.

Wonen

Nieuwe woningen mogen in het nieuwe bestemmingsplan niet worden gebouwd in het buitengebied. Enkel wordt nieuwbouw gerealiseerd rondom de al bestaande woonkernen. De huidige situatie zal niet veranderen en gezien de afstand tot de woonkernen ten opzichte van het beschermde gebied kunnen effecten worden uitgesloten.

Natuur

Binnen de gemeente grenzen worden verschillende Ecologische Verbindingszones (Natte natuurparels) ontwikkeld. Het belangrijkste is de verbindingszone langs de uiterwaarden van het Oude Maasje via het afwateringskanaal ten oosten van Waalwijk richting het Natura2000-gebied "Loonse- en Drunense Duinen". Deze Natte natuurparels liggen buiten de grenzen van het plangebied en vallen niet binnen het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. De ontwikkeling zal niet leiden tot negatieve effecten op de beschermde natuurgebieden.

Recreatie

In het buitengebied van Waalwijk is enkel extensieve recreatie toegestaan. Huidige recreatievormen binnen de gemeentegrenzen van Waalwijk zijn de jachthavens en de recreatieplas 'De Spranckelaer'. De recreatieplas is een afgesloten gebied waar de mensen die een recreatiehuisje op het terrein van de plas hebben toegang hebben. Het westelijke deel van de plas is ook voor derden toegankelijk. De jachthavens zijn gelegen ten westen van het Natura2000-gebied "De Langstraat". Vanuit de jachthavens kunnen de boten via een kanaal naar het Oude Maasje. Deze recreatievormen hebben geen effecten op het Natura2000-gebied. Verder kunnen recreanten wandelen door "De Langstraat". Er zijn verschillende wandelpaden die door het gebied lopen. Doordat de paden onverhard zijn en het aantal parkeerplaats beperkt is zal naar verwachting het aantal recreanten niet toenemen. Eventuele negatieve effecten zijn te verwaarlozen.

Kenmerk R002-4600486HKJ-evp-V02-NL

De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld. De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld.

De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld. De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld.

De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld. De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld.

De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld. De raad van bestuur van de Waterschap Overstreek is van oordeel dat de bestemming van het gebied Waalwijk voor de bestemming 'Waalwijk' in het Bestemmingsplan 'Waalwijk' is vastgesteld.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet 1998

De toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 betreft een Voortoets.

Voor deze toets is de vraag gesteld:

Dient er ter onderbouwing van het bestemmingsplan buitengebied Waalwijk een verstorings- en verslechteringstoets dan wel een passende beoordeling te worden uitgevoerd?

Significante negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan buitengebied Waalwijk op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied "De Langstraat" worden uitgesloten. Het is daarom niet nodig voor het opstellen van het bestemmingsplan buitengebied Waalwijk een verstorings- en verslechteringstoets dan wel een passende beoordeling toe te passen.

4.2 Aanbevelingen

Deze voortoets is opgesteld met als uitgangspunt de Beleidsnotitie buitengebied gemeente Waalwijk. Mocht uit het uiteindelijke PlanMER naar voren komen dat de ontwikkelingen afwijken van de ontwikkelingen zoals ze in dit rapport is opgenomen dan bestaat de mogelijkheid dat er voor de nieuwe of aangepaste ontwikkelingen een aanvulling dient te worden gedaan op deze voortoets.

5 Literatuur

[Adviesbureau Mertens, 2006]

Natuurwaarden in het bestemmingsplan buitengebied, gemeente Waalwijk. Adviesbureau Mertens, Wageningen

[Cools J., Y. van der Velde, H. Runhaart, R. Stuurman, 2006]

Herstel- en Ontwikkelplan Schraallanden. TNO/EAC/Alterra-rapport

[Croonen Adviseurs, 2006]

Gemeente Waalwijk, Quickscan Natuurbeschermingswet Buitengebied Waalwijk

[Croonen Adviseurs, 2007]

Quick-scan op gebiedsniveau, Duurzame locaties intensieve veehouderij. Rapport Croonen Adviseurs, Rosmalen

[Gemeente Waalwijk, 2008]

Beleidsnotitie buitengebied Gemeente Waalwijk. Vastgesteld door de raad van Waalwijk op 31 januari 2008, Gemeente Waalwijk, Waalwijk

[Gemeente Waalwijk, 2008]

Folder Waalwijk werkt aan het buitengebied. Samenvatting Beleidsnotitie Buitengebied.

[Gies T.J.A & A. Bleeker, 2007]

Onderzoek naar de ammoniakdepositie op 5 habitatgebieden ten behoeve van het interim toetsingkader Natura 2000 en Ammoniak. Een scenariostudie naar de ammoniakdepositie op habitatgebieden volgens de ontwikkeling van de veehouderij tot 2015 bij een gemaximaliseerde depositie (drempelwaarde) per bedrijf. Alterra-rapport 1491, Wageningen

[Kiwa Water Research/ EGG-consult, 2007]

Knelpunten- en kansenanalyse. Natura 2000-gebied 130 – Langstraat.

[Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit]

Ontwerpbesluit Langstraat . N2K130_WB H Langstraat.doc

[Provincie Noord-Brabant, 2007]

Veehouderij, Ammoniak en geurhinder in Noord-Brabant 2005

Kenmerk R002-4600486HKJ-evp-V02-NL

[Tauw,2008]

Notitie reikwijdte en detailniveau Planm.e.r. Bestemmingsplan buitengebied Waalwijk,
Tauw BV, Deventer (concept)

Websites

www.synbiosys.alterra.nl

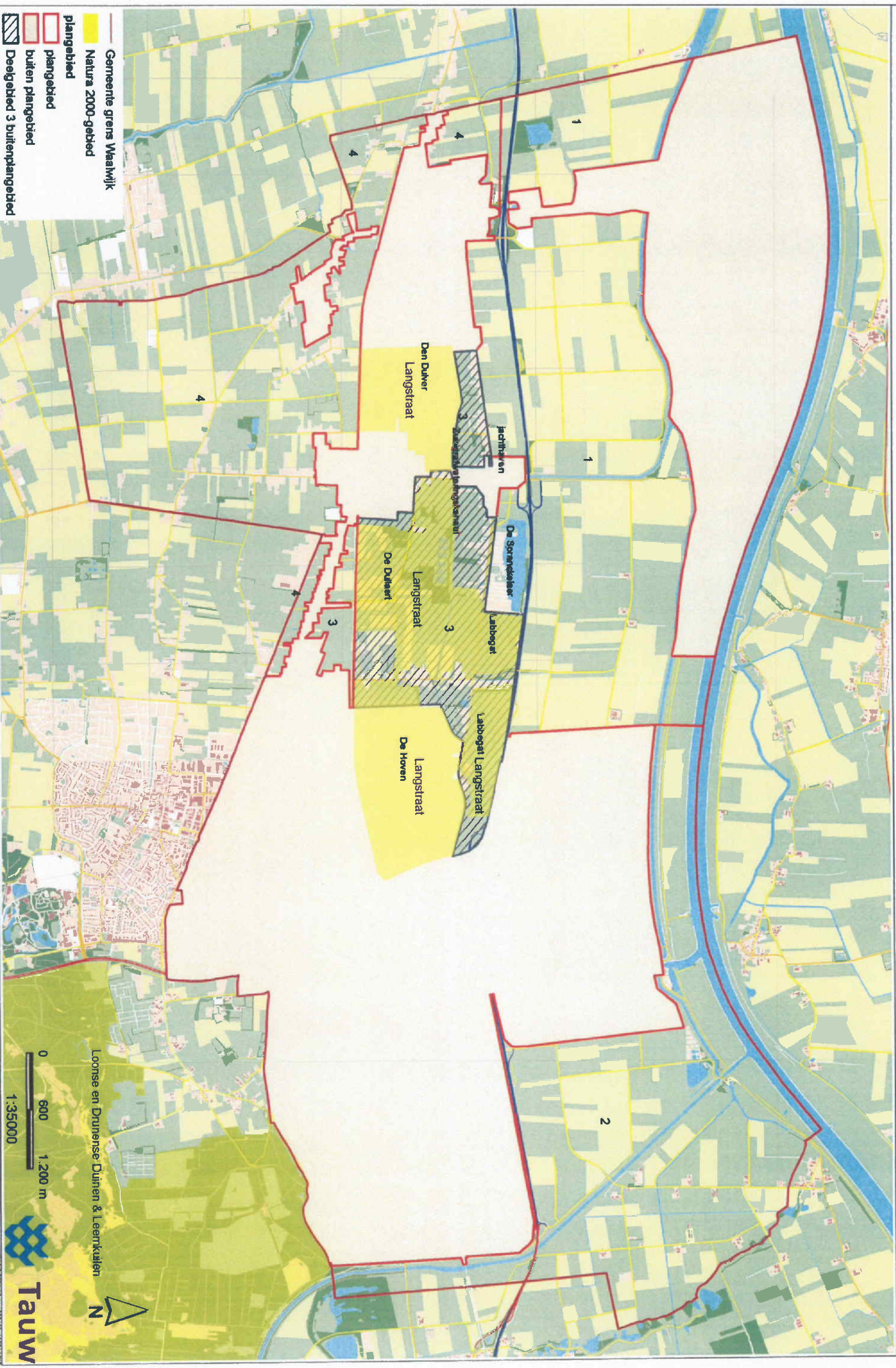
www.minlnv.nl

http://brabant.esrinl.com/wateratlas/opmaak_pdf.html

Bijlage

1

Overzichtskaart gemeente Waalwijk en beschermde gebieden

Bijlage

2

Toelichting natuurbeschermingswetgeving

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 van 25 mei 1998 (in werking getreden op 1 oktober 2005) behelst de bescherming van natuur en landschap. De gebiedsbescherming staat centraal in deze wet. De schaal en beschermde waarden van de gebieden varieert, evenals het Bevoegd Gezag (Provincie, dan wel LNV). De Natuurbeschermingswet 1998 omvat:

- Natura2000-gebieden (Speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn)
- Beschermde natuurmonumenten (incl. de (verouderde) Staatsnatuurmonumenten)

Natura2000-gebieden

De bescherming van Natura2000-gebieden volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is vergelijkbaar met de bescherming volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van LNV. Natura2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen, niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden / ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Op dit moment worden voor alle Natura2000-gebieden beheerplannen opgesteld die duidelijk maken welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

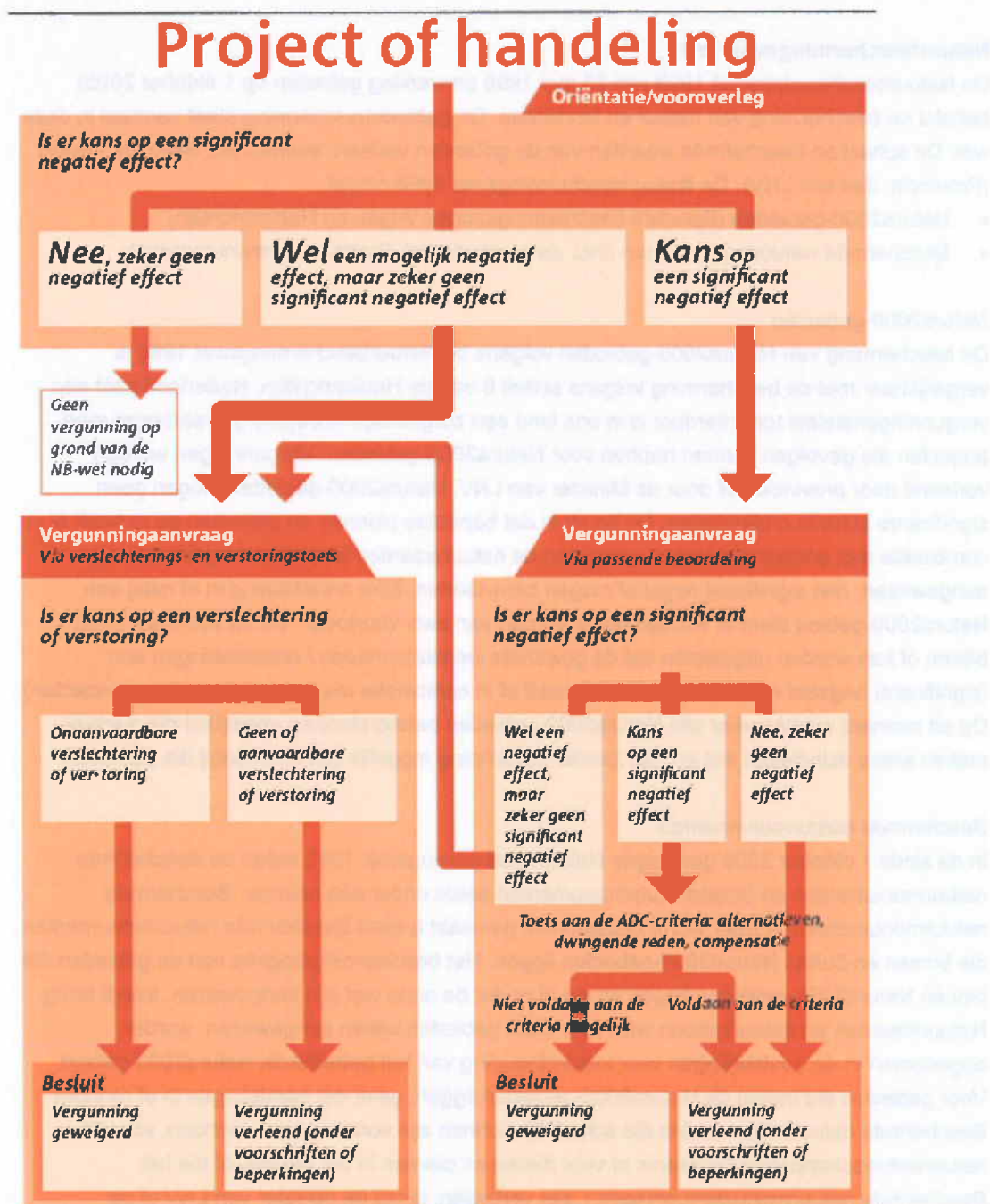
Beschermde natuurmonumenten

In de sinds 1 oktober 2005 gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 vallen de Beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten beide onder één noemer: Beschermde natuurmonumenten. Verder wordt onderscheid gemaakt tussen Beschermde natuurmonumenten die binnen en buiten Natura2000-gebieden liggen: Het beschermingsregime van de gebieden die binnen Natura2000-gebieden liggen en die al onder de oude wet zijn aangewezen, treedt terug. Natuurwaarden en natuurschoon waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura2000-gebied. Voor gebieden die buiten de Natura2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

Wetlands

De begrenzingen van Wetlands in Nederland komt overeen met de begrenzing van Vogelrichtlijngebieden. De aanwijzing is geregeld in de beschikkingen in het kader van de Vogelrichtlijn (ministerie van LNV). De natuurwaarden binnen Wetlands hebben betrekking op de functie voor vogels. Wanneer effecten op Vogelrichtlijngebieden (Natura2000-gebieden) zijn bepaald, dan geldt de uitkomst hiervan daarom ook voor Wetlands.

Onderstaand stroomschema geeft het vervolgtraject weer vanaf het moment van het gereedkomen van de Voortoets (eerste blok 'Oriëntatie / vooroverleg').

Figuur b2.1 Stroomschema Natuurbeschermingswet.

Bron: [LNV, Over beheerplannen en vergunningen]

3

Bijlage

Instandhoudingdoelen Natura 2000

INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN (Bron: LNV, Ontwerpbesluit Langstraat)

Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging". Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd

Habitatrichtlijn: habitattypen

H3130	Zwakgebufferde vennen (Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het <i>Littorelletalia uniflorae</i> en/of <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>)
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype zwakgebufferde vennen komt voor in een aantal gegraven petgaten in deelgebied Den Dulver. Vanwege het voorkomen van zeldzame kwanswiersoorten levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor het habitatype.
H3140	Kranswierwateren (Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische <i>Chara</i> spp. Vegetaties)
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het gebied is een van de belangrijkste Natura2000-gebieden voor het habitatype kranswierwateren. Het type komt voor in sloten die gevoed worden met zacht, helder kwelwater. De begroeiingen zijn zeer soortenrijk met zeldzaamheden als bulgzaam glanswier, doorschijnend glanswier.
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamion</i> of <i>Hydrocharition</i>)
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden komt voor in de vorm van krabbenscheerbegroeiingen in sloten in het gebied.
H6410	Blauwgraslanden (Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (<i>Molinion caeruleae</i>))
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Blauwgraslanden zijn momenteel in het gebied vaak matig ontwikkeld en slechts over een zeer klein oppervlakte goed ontwikkeld. In het Labbegat komt een jonge vorm voor met daarin onder meer spaanse ruiter en alpenrus. Vanwege de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding wordt uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit nagestreefd.
H6510	Glanshaver- en vossenstaartheuvels (Laaggelegen schraal heuvel (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>))
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaartheuvels, grote vossenstaart (subtype B).
Toelichting	Het habitatype glanshaver- en vossenstaartheuvels, grote vossenstaart (subtype B) is landelijk gezien in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Het subtype is zeer karakteristiek voor de omgeving van Waalwijk en komt voor in de vorm van de zogenoemde weidekervelhoevels. Het is thans fragmentair aanwezig, maar te herstellen en te ontwikkelen.

H7140	Overgangs-en trilveen
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen trilvenen (subtype A) en overgangs- en trilvenen, veenmosrietlande (subtype B).
Toelichting	Het habitatype overgangs- en trilvenen (subtype A) en veenmosrietlanden (subtype B) komt op een kleine oppervlakte voor in verschillende deelgebieden. In het gebied zijn goede kansen voor uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van kwaliteit voor beide subtypen van dit bedreigde habitatype.
H7210	Galigaanmoerassen (Kalkhoudende moerassen met <i>Cladium mariscus</i> en soorten van het <i>Caricion davallianae</i>)
Doel	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype galigaanmoerassen komt over een geringe oppervlakte voor langs slootranden in het gebied. In het gebied zijn goede mogelijkheden aanwezig voor verbetering van de kwaliteit.
H7230	Kalkmoerassen (Alkalisch laagveen)
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Toelichting	In het Labbeget heeft gele zegge zich op recent geplagde percelen sterk uitgebreid en komt voor in schraallanden en verlandingsvegetaties. Het habitatype kalkmoerassen was in het gebied bijna verdwenen, maar bereidt zich door deze maatregel weer uit. Deze uiterst zeldzame soort van kalkmoerassen heeft hier de grootste populatie van ons land. Er zijn zeer goede potenties voor een sterke uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van dit habitatype dat landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Daarmee kan het gebied in de nabije toekomst een zeer grote bijdrage leveren aan het landelijke doel voor het habitatype.

Habitatrichtlijn: soorten

H1145	Grote modderkruiper
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	De Naad van Brabant behoort tot de belangrijkste leefgebieden voor de grote modderkruiper. Landelijk gezien verkeert de soort in een matig ongunstige staat van instandhouding.
H1149	Kleine modderkruiper
Doel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	Het belang van het Natura2000-gebied voor de kleine modderkruiper is onduidelijk door gebrek aan gegevens, maar het gebied lijkt uitermate geschikt voor de soort. Landelijk is de soort in een gunstige staat van instandhouding.

